

Hindud nõuavad Estonialt potentsiaalselt rassistliku etenduse mängukavast eemaldamist

Rahvusoper Estonia kevadises mänguplaanis on kavas ballett «Bajadeer», mida mängitakse 9. aprillist 11. juunini 2022. Hindud aga tunnevad, et see etendus trivialiseerib idamaade religiooni ja teisi traditsioone ja usuvad, et Estonia peaks «Bajadeeri» lavalt maha võtma.

Rajan Zed

Universal Society of Hinduism

Hindude esindaja **Rajan Zed** ütles eilses avalduses, et maksumaksja rahast elatuv Eesti rahvusoper ei tohiks hingetult omastada teiste kultuuride traditsioone ja kontseptsioone, seejuures terveid kogukondi mõnitades.

Zed on ühingu Universal Society of Hinduism president ning tema organisatsioon on «Bajadeeri» problemaatilisust välja toonud ka varasematel aastatel, kui see on olnud mängukavas näiteks Londoni kuninglikus ooperis.

«Rahvusoperist on väga vastutustundetu võtta kavasse selline ballett, mida on süüdistatud idamaiste stereotüüpide segapudrus ja patroniseerimises,» märkis Zed. «Lisaks on selles solvavaid ja alandavaid elemente, asjatut kultuuriliste motiivide omastamist, pealiskaudset eksotismi, karikeerimist jne.»

Zed märkis, et nagu kõik teised hindavad ka hindud balletti kunstivormina väga, kuna see on rikkalik ja sügav. «Kuid me oleme nüüd 21. sajandis ja «Bajadeer» on ajast ja arust,» ütles Zed. «Ballett esietendus Peterburis 1877. aastal ja peaks olema ammu maailmalavadel pensionile saadetud.»

«Bajadeer» jutustab loo igavesest armastusest, kättemaksust ja õiglusest. Templitantsijatar (bajadeer) Nikia ja suursugune sõdalane Solor armastavad teineteist, kuid nende suhe on keelatud. Eneseunustuse hetkel kihlub Solor radža tütre Gamzattiga ja selleks, et kindlustada noormehe armastust Gamzatti vastu, otsustab radža Nikia tappa...

sobranna.postime...

Rahvusoper Estonia
Eesti Rahvusballett
Arvo Volmer

Etendusele on ette heidetud idamaade pseudo-religiooni ja hindude sümbolika kokku segamist, mõnedes produktsioonides on lapsed kandnud laval ka blackface'i. Ka **Phil Chan**, kes on Aasia stereotüüpide vastu võitleva organisatsiooni Final Bow to Yellowface liige, on öelnud, et «Bajadeeris» pole tegelikult mitte miski päriselt Indiaga seotud. «Ei muusika, ei lugu, ei karakterid, ei koreograafia ega kaasalööjad,» märkis ta väljaandele Pointe Magazine, et miski loos pole tegelikult idamaine. «See on fantaasiakujutus India kultuurist, mille on loonud lääne kunstnikud homogeensele lääne publikule.»

Rahvusooperi loominguline juht Arvo Volmer tõi välja, et «Bajadeer» on Estonia mängukavas olnud juba alates aastast 2013. «Balleti tegevuse viimine eurooplaste seisukohalt eksootilisse keskkonda oli 19. sajandi teise poole moevooludega kooskõlas, tegevuse toimumine kusagil mujal, kas siis kaugel maal või kauges ajas tundus loojatele pakkuvat erinevaid võimalusi igapäevaelust distantseerumiseks ja meid erutavate teemade kunstipäraseks kajastamiseks,» selgitas Volmer. «Kindlasti ei olnud sellise siirdamise eesmärgiks kellegi diskrimineerimine või halvustamine, pigem ikka vastupidi, kunstiliste vahenditega kõrgustesse ja esile tõstmine.»

Volmer kinnitab, et nad on teadlikud ajaloosündmustest, mis on tänapäeval tõdetud ebaõiglasteks ja saanud ka vastava hinnangu. «Jälgime tähelepanelikult, et meie laval toimuv ei solvaks kedagi ega oleks rassistliku alatooniga,» lubab Volmer.

«Bajadeeri» on lavastanud Eesti Rahvusballeti endine juht Toomas Edur ja balletipedagoog Jevgeni Neff. «Võin julgelt öelda, et lavastuses ei naljatleta kellegi ega millegi üle,» lubab rahvusballeti kunstiline juht **Linnar Loor**. «Lavastus on meie trupile suurepärane klassikalise balleti väljakutse, kus on, mida tantsida ja sellel on oluline roll ka tantsijate arendamisel. Ka meie publik hindab lavastust kõrgelt – seda on seni saatnud jätkuv populaarsus.»